

Néhány esemény, hivatkozás a közelmúltból

Szerző Administrator

2020. július 22.

Utolsó frissítés 2020. július 22.

Részlet Szvorák Katalin legutóbbi nyilatkozatából (2020.júl.17.) "...Szeretteim szakszerű érvelése szerint a weboldalnak és facebook-nak az időszakos szüneteltetése most indokolt volt. Az elmúlt hónapok csak részben érintették koncertjeim, jelenéseim, hiszen soha nem voltam érdekeltségi viszonyban a fesztiválos-zeneiparos közeggel, menedzsment híján elsősorban a kisközösségeknek voltam és leszek visszatérő vendége. Az életutamra általánosságban jellemző a vesztegár, és a karantén csak árnyalatnyit változtatott: elmaradt néhány templomi koncertem, a református "szabadegyetemes" Dalúzenet lemezbemutató, egy indiai koncertkörút, viszont született néhány remek riport, előkészületi fázisba érkezett az Ág Tibor emléklemez, volt Ridikül és Családbarát, énekórákat tartottam online, nyilatkoztam a karanténról és Trianonról, énekelhettem a Nemzeti Összetartozás napjára készült nagyhatású videóban és élőben Szentendrén. A jövőben is lesznek fellépéseim, így énekelek háromszor is Szózatot és Himnuszt Szent István napján, önálló ünnepi műsorral szerepelek Nyírbátorban, majd az Ars Sacra heteiben Kudlik Julival tartunk Szeretettel lemezbemutatót...Visszatérve a karanténos időszakra. Jó volt elgondolkozni az élet értelmén, erőteljesen előtérbe került gondolataimban a rend és a rendszer, az érték és értékmegőrzés. A helyzet megállásra, lelassulásra készítetett, mely a befelé figyelésnek kedvezett. Ha az ember nem adja át magát a letargiának, és csak azért is jól akarja magát érezni, - még a körülmények ellenére is,- örül és hálás minden megélt napnak, a tavasz lassú kivirulásának, a madarak csivitelésének, akkor nyert ügyünk lehet !Megvalósult a "sparhelt- és spájz-boldogság".Természetesen volt rengeteg unokázás, lett csodássá varázsolt kert, volt sok olvasás, reggeli torna, séta és kerékpározás. A legutóbb bringázás közben hatalmasat estem, így még hetekig tart gyógyulásom. Karom felkötve, de unokákat simogatni, olvasni, fél kézzel gyomlálni, főzni és énekelni tudok..." (Hangolás)

Néhány esemény, hivatkozás a közelmúltból:

Megnyílt és folyamatosan bővül saját Youtube csatornám. Hála egy tüneményes-aranyos ifjú hölgynek: Felkerült többek közt az új YouTube csatornára a Szvorák-Szörényi-Tárkány Művek: Kereresem a szót című album is! (Zárójelesen jegyzem meg, hogy a linket megnyitva a feliratkozás gombra kattintva fel lehet iratkozni a csatornára, a csengő gombbal pedig bekapcsolhatók az értesítések.)

<https://www.youtube.com/channel/UCRWLWmyXWoc8UIqvYUNF3Jg/playlists>

címdoldal: <https://www.youtube.com/channel/UCRWLWmyXWoc8UIqvYUNF3Jg>

Méltató írás a szatmári helytörténész, patikus Csirák Csaba tollából:

<https://muvelodes.net/szinpad/szakadt-lelkek-foltozoja>

Szvorák Katalin gondolatai a Nemzeti Összetartozás napján:

https://mediaklikk.hu/cikk/2020/06/02/osszetartozunk-szvorak-katalin-nepdalenesek-gondolatai/?fbclid=IwAR062FHMvC6ZgBUJGV2VbR19wJFD788wnQYeMy_ZTJ1FMrmVq3IVyEp69ng és

<https://hirado.hu/belfold/kozelet/cikk/2020/06/01/video-a-tagabb-szellemi-hazaban-minden-magyarnak-helye-van> és

<https://hirado.hu/belfold/kozelet/cikk/2020/06/01/video-a-tagabb-szellemi-hazaban-minden-magyarnak-helye-van?fbclid=IwAR0bO1YLoZABHVHGzcv16AMvXGKnZFZAD2DY2jee5-iW3WR9ky4ALKKHZmo>

<https://www.youtube.com/watch?v=xUAtFSt6GsE>

Népdalozás Lábás Vikivel:

<https://www.youtube.com/watch?v=xUAtFSt6GsE>

Éneklés Lábás Vikivel. Részlet A Dalvándorlástól a Dalúzenetig koncertből Hej, így tedd rá (Szörényi-Bródy) * Miért hagytuk, hogy így legyen (Szörényi-IIIés):

<https://www.youtube.com/watch?v=q5mxOYuzweQ>

Népdaltanítás nyolc alkalommal:

#kultdallam - online énekórák Szvorák Katalin, ill.:

<https://www.youtube.com/watch?v=KmlIFS3fRzI>

Volt Illés Lajos emlékkoncert ismétlés:

https://www.awilime.com/tv/illes_lajos_emlekkoncert/duna_world/2020_05_18_20_00/Qbbm

Hit és hivatás:

https://www.magyarokurir.hu/hirek/hit-es-hivatas-szvorak-katalin-nepdalenesek-volt-vaci-credo-haz-vendege?fbclid=IwAR3VGt746evuJfHveYW_Pm9a6-E_2aTrNI6N-huzOEELEssebRaiy38RbEU

Csík Zenekar és barátai:

Hazám, hazám:

https://www.youtube.com/watch?v=47I_kdEwBMw&feature=youtu.be&fbclid=IwAR1KHnfhjsw4x-EkYBINsUYZBNF1DgGtUvvpvH8JgkRrOe8VxckMdOjE5EjY

Kedves emléék...

<https://www.youtube.com/watch?v=OzJnCmauBaw>

Családtörténeti emlékek Trianon kapcsán:

https://szevi.hu/szvorak-katalin-es-repiskzy-tamas-parhuzamos-csaladtorteneti-akvarellje-csaladtortenetek-1920-2020/?fbclid=IwAR15TmzH6NgWliCKnqTa7btSSif9dgJrmXIH0Mb_AgbPsS2NDBO340NzBAK és:

[http://www.gomorilap.sk/kultura/igy-indult-a-mi-csehszlovak-](http://www.gomorilap.sk/kultura/igy-indult-a-mi-csehszlovak-allampolgarsagunk/?fbclid=IwAR3rFmkOUTnGzCgyoKzwNwyHH5cT2ABFeod6h3mQX-sn8zZ3-n8IT58hCMo)

[allampolgarsagunk/?fbclid=IwAR3rFmkOUTnGzCgyoKzwNwyHH5cT2ABFeod6h3mQX-sn8zZ3-n8IT58hCMo](http://www.gomorilap.sk/kultura/igy-indult-a-mi-csehszlovak-allampolgarsagunk/?fbclid=IwAR3rFmkOUTnGzCgyoKzwNwyHH5cT2ABFeod6h3mQX-sn8zZ3-n8IT58hCMo)

Koncert ismétlés a Margaret Island-dal (lásd. a mellékelt fotóalbumot)

Volt karantén utáni közös születésnap "bikabuli" a kertünkben: Kudlik Juli, Szvorák Kati és Szörényi Levente (lásd. a mellékelt fotóalbumot)

Bringás köszöntés a 75 éves Kudlik Julinál (lásd. a mellékelt fotóalbumot)

Szvorák Katalin Kossuth-díjas énekművész gondolatai a Nemzeti Összetartozás Napjára (Pozsony MA/7)

Trianonra emlékezve minden magyarban a trauma érzése hatalmasodik el, s ez generációkon átívelő lelki sebként él bennünk mind a mai napig 100 év távlatában is. Trianon a magyar történelem legérzékenyebb, legneuralgikusabb archimédeszi pontja, melyet immáron száz éve perzselnek prekonceptiók, aktuálpolitikai legendagyártások. Az előítéletes eszmék egy része torzszülemény, közben több generáción átívelő lelki gyötrődés folyik.

A pinci-kétkeresztúri-füleki parasztok, számadó juhászok utódja nem felejté a Trianont követő csehesítést, a Don-kanyarban elesett rokonokat, a hontalanság éveit, a "magyari za Dunaj-t", a földek és állatok elkobzását, az erőszakos szövetkezesítést, a jáchymovi uránbányába küldött nagybácsit és még hosszan sorolhatnám. E múltbéli igazságtalanságon változtatni nem tudunk, örökölt sorsként hordozzuk lelkünkben, de megpróbálhatunk áthangolódni, Trianon veszteségéből tanulva az új határok ellenére összetartozásunkat erősíteni, hiszen egy szétszakíthatatlan nemzet vagyunk, akiket ezer szál köt össze: nyelvünk, gyökereink, kultúránk szeretete, nemzeti hovatartozásunk.

A bennünk élő múlt kiheverhetetlen, mert mindnyájan "az örökölt sors" nyomában járunk, foltozzuk sebeinket. A szülőföldet elfelejteni nem lehet, hiszen szíve mélyén mindenki oda való, ahová született. Trianont befejezetlennek szeretnénk hinni, közben bevégeztetett. Legendák és valóság határmezsgyéjén az egész Kárpát-medencét lelkembe fogadva tudom, hogy az itthon és otthon közt félúton hazát keresve döbbenek csak rá, hogy egész életemben útközben vagyok.

Szellemi hazámul a Kárpát-medencét választottam minden népével együtt, tudva, hogy Trianon árnyékát nem lehet napossá varázsolni, ellenben lelkünk Kárpát-medencei hazáját senki sem veheti el! Az anyaországba kerülve tudatosítottam igazán, hogy kultúránk kölcsönös megismerése, tisztelete segítheti az előítéletek falait lebontani, mert aki a saját kultúráját ápolja, becsüli, a másét nem gyűlöli.

Az anyaországon kívül rekedteknek mindig nagyon fontos volt, mi történik az anyaországban. Vigyázó szemünket nem Párizsra és Prágára vetettük, de Magyarországra. Egy erős ország - mind erkölcsileg, mind gazdaságilag -, nemzeti összetartó erővel bír, s ez hatványozottan igaz a mai időkre is. Az anyaországra mindenkor fel kell néznünk, mert a legfontosabb összetartó-, megtartó erőt ő adja, egyfajta "magyarság-gravitációt" közvetíti. Kívánom, hogy minden magyar otthon érezhesse magát szülőföldjén, ott boldogulhasson, őrizze csodálatos nyelvünket, s élvezhesse az anyaország, mint gondos édesanya óvó szeretetét, segítségét.

Szvorák Katalin: LÁBAS VIKI A VOX HUMANA

Lábas Viki a magyar könnyűzene egyik legfajsúlyosabb, legérzékenyebb erőforrása. Derűlátó mosollyal megáldott énekesnő. Valódi Vox Humana: a tiszta lélek visszhangja. Őt hallgatva egyfajta lelki reinkarnációt érzek és visszacseng az örök fiatalság hangja, mert Viki a fiatalok spontán megnyilvánulása és a mai manipulált világban megmaradt őszinte szigetlakónak.

2019 januárjában vendégem volt Lábas Viki a Dalüzenet koncertemen, amikor a Jean Monnet emlékermet kaptam. Szerb és magyar népdalokkal duetteztünk. Majd jött a február. Méghozzá 13!!! A Margaret Island tavalyi koncertjén a Műpa Bartók Béla Nemzeti Hangversenytermében pedig én vendégeskedhettem! "Talán életemben nem izgultam annyira, mint tavaly február 13-án"- nyilatkozta a minap Lábas Viki. Én is! Egyébként ezen a koncerten fogalmazta meg Viki legtömörebben küldetésemet: "Ő a Kárpát-medence dalainak őrangyala és leghitelesebb közvetítője". Ez lett az egyik mottója a tavaly megjelent Dalüzenet című albumomnak. Köszönöm.

- Az életben nincsenek véletlenek, hiszen aki engem ajánlott Vikinek, az egykori tanára, ugyanabból a 300 lelkes kis faluból, a Losonc melletti Pincről származott, ahol életem első öt évét élveztem felhőtlen szabadságban, természetközelségben. Viki magánököndékként keresett meg a szentendrei Vujicsics Tihamér zeneiskolában. Az első találkozás mindmáig elevenen él bennem. Megjelent egy szerény, kedves mosolygós, kissé gátlásos leány fura frizurával, lila körmökkel, különös aurával. Mindenki megfordult utána. Ki lehet ez a leány, aki nálam szeretne ilyen külsővel népdalokat tanulni? Elsőre nekem is meglepő volt a megjelenése, de Vikire lelki éghajlatom Golf-áramlatként ráéreztem, mert Lábas Viki, a Margaret Island későbbi alapító szólistája - szigete és szenzitív szenzora - már ekkor többlet üzenettel szolgált. Többet lelkiztünk, mint énekeltünk, és csillagszemével, kisugárzásával, mély empátiájával a kiszolgáltattak, elesettek iránt, egy szokatlan jelenség volt a népi ének "konzervatív konzervdobozában". Személyében egy bűbajos teremtést ismertem meg, hatalmas szívvel, érzékenységgel, lelki vérzőkenységgel.

Boldog voltam közreműködőként azokon a próbákon - egy lepukkant világvégi-gyártelepes szocreál próbateremben - ,

amikor a februári Műpás koncertre készültünk. Viki személye kisugárzásával tudja elvarázsolni, magával sodorni hallgatóságát - kor függetlenül.

Szakadt lelkek foltozója

Tóth-Páll Miklós Bánffy Miklós és Ezüsfenyő-díjas színművész, az Ady Endre Társaság elnöke és csapata tizennégy alkalommal ajándékozott meg bennünket a Magyar Kultúra Hete rendezvénysorozattal. Ennek köszönhetjük, hogy Szvorák Katalin Kossuth-díjas énekes 2020. január 24-én harmadik alkalommal lépett fel Szatmárnémetiben. Évekkel ez előtti első vendégszereplése művésznőjelenléte ellenére nem valósulhatott meg, ami mindnyájunkban szégyenteljes emléket hagyott. A hangverseny előtt a DinuLipatti Filharmónia biztonsági őre önvédelmi gázzal fújta be a termet, így akart megvédeni bennünket a felvidéki származású művésznő fellépésétől. Akkor sikerült, mert a silányságnak is vannak energiái. A következő alkalommal Kudlik Júliával már a Szakszervezetek Művelődési Házában nem volt gáz, de volt nagy siker és sok taps.

2020. január 23-án Nagyváradban, a Városi Színházban Dalüzenet című összeállításával lépett fel Szvorák Katalin. Másnap Szatmárnémetiben a Közép-európai életérzés c. összeállítással szerepelt. Nem lehet tudni, hogy a címösszetételben szereplő „európai” szó tekintélye, vagy a biztonsági őr leváltása volt az oka, de ezúttal nem volt önvédelmi gáz, és a művésznő fellépése nagy sikert aratott. Kísérői: Cserta Balázs (jazz-szaxofon, népi fúvós hangszerek) és Szabó Dániel cimbalomművész volt.

Szvorák Katalin hét témakörből állította össze műsorát: I. Elvágódás-hazagondolás, II. Havas tavasz, III. A teremtés dicsérete, IV. Stafírung, V. Huszita vándordallamok, VI. Határmezsgyén, VII. Esti dal. Az összeállítás alaposabb vizsgálatából az a következtetést vonhatjuk le, hogy a Monarchiára emlékeztető életérzéseket kavart fel az összeállítás. Ez elsősorban azzal a gyűlölethiánnyal volt észlelhető ezen az estén, ami Trianon óta még erőteljesebben jelen van a Kárpát-medence népeinek érzelmvilágában. Észre kellett vennünk, ezen az estén sem az önvédelmi gáz, sem a gyűlölet nem volt jelen a DinuLipatti Filharmónia termében. Szvorák Katalin megmutatta, hogy ebben a különböző népek kultúrájával színezett világban a gyűlölet nem győzhet.

A művészetek már megtették az első lépéseket azzal, hogy egymásra hatottak, és megjelentek a kultúrák közötti vándordallamok. Ez a terület a népzene, az előadóművész számára még sok lehetőséget rejteget. Bartók példájára - mint szerkesztő és mint előadóművész - éppen Szvorák Katalin tette meg az első lépéseket ezen az úton. Felcsillantak a szemek, amikor ugyanaz a dallam jelent meg lengyel, magyar, szlovák nyelven. A Zöld erdőben, sík mezőben sétál egy madár. Népdalt a nagykállói rabbi bevette az izraelita egyházi énekek körébe. A magyar- chaszid példához hasonló vándordallamokat hozott a művésznő.

Visszaemlékezve gyermekkorára írja a falusairól a művésznő: „Együtt éltek a szó szoros értelmében Istenükkel.” Milyen nagy és mégis milyen egységes ez a Kárpát-medence! Lieb József kanonok szülőfalujáról, Kaplonyról, így fogalmaz: „Nem volt kettős életünk, külön vallásos és külön profán. A szakrális áthatott minden cselekedetünket.”

Itt most a teremtés dicsérete című résznél időzünk el, mert ha szabad kiemelni egyet a hét dalcsoorból ennek a megtisztító ereje, könnyekkel mosta tisztára a hallgatóság lelkét és szemeit. Nézzük a dalokat, amelyek kiváltották az említett katarzist: Ki, mint Isten az eget (görögkatolikus fényének), Mérheterlen Úr (Assisi Szent Ferenc Naphimnusa), Mint a szép híves patak (42. zsoltár), Járibon (Szfárd asztali ének), Amilyen magasan van az ég (103. zsoltár), Csillagoknak teremtője (evangélikus ének).

Hogyan tette tisztába lelkeinket Szvorák Katalin? Nem száguldott és nem vágatott keresztbe-hosszába a színpadon. Füst, vetített kép és más cirkuszi kellék nélkül egyszerűen jelen volt Cserta Balázzsal és Szabó Dániellel, meg a hangszerekkel. A nézők kegyének eléréséért semösszekacsintás nem volt, sem trükköket nem dobottak be a művészek. Szvorák Katalin egyszerűen jelen volt, elegánsan, mégis egyszerűen, karakteresen, de feltűnési trükkök nélkül. Nem szerepelni akart, nem önmagát akarta megkedveltetni. Ő vallott, de úgy, hogy hagyta életre kelni a dalokat. Közhelyesen az mondják lélektől lélekig szállt a dal. „A dalolás lelki kitérődés” vallja a művésznő is. Akik a teremben voltak ezen az estén megérthették és megtapasztalhatták az idézett mondat valódi üzenetét, milyen az, amikor a dal lélektől lelkekhez száll. És még annál is tovább „Hangjából árad a szépség, mely hallható bizonyítéka annak, hogy Földhöz is Éghez is tartozunk...” írja Schmitt Pál. Igen, mondjuk ki, a hit jelenlétéről van szó! Ezt nem lehet eljátszani, nem lehet bemutatni, de lehet olyan őszinteséggel megélni, hogy leomoljanak a falak, a gátak, az előítéletek és akkor a lelkek szabadok lesznek a befogadásra.

Tiszta, világos, érthető és értelmezett szövegéneklést kaptunk. Mintha erre külön hangsúlyt fektetne a művész, annak ellenére, hogy Ő dalolni ment fel a színpadra. A dalnak kettős csápjai vannak a hallgató irányába: értelmi és érzelmi üzenete. „az embernek, mint örök értelemkeresőnek, spirituális igénye is van a hitre. A hit vigasz, min ahogy a dal is az!” vallja az énekesnő Simon Erikának A dal vándora c. interjúkötetben.

Szvorák Katalinnak írott levelében Orbán Viktor Babits Mihályt hívja segítségül „... a művész annyira szereti ezt a világot, amelynek lényege a változás (...), hogy sohasem elég neki; nem elég amennyit az Isten csinált, folytatni akarja.” Igen, ezen a januári estén, a Nemzeti Összetartozás Évében, Szvorák Katalin folytatta az isteni küldetést: „Szakadt lelket foltozni, foltozni! / tört szíveket drótozni, drótozni!” jött hozzánk.

Az előadás utáni ünneplésből úgy tűnt, nem kishatékonyasággal gyógyította lelkeinket.

Csirák Csaba

KULTDALLAM

Anyák napi dalok Szvorák Katalin Kossuth- és Liszt-díjas énekművésszel! A Szentendrei Kulturális Központ online énekóráira hív mindenkit szeretettel Szvorák Katalin Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas magyar népdalénekes, előadóművész, Szentendre díszpolgára. Az Anyák napján induló sorozat első alkalmán Ágh István: Virágosat álmodtam és Endrédi Sándor: Kis imádság a szülőkért című megenesített verse hangzik el, Szvorák Katalin-III-és

Lajos Álomföldön című lemezéről. A Kultdallam - online énekórákra minden hétfőn és szerdán 17 órakor lehet bekapcsolódni a Szentendrei Kulturális Központ Facebook-oldalán és YouTube-csatornáján. Iratkozzon fel csatoránkra, a virtuális énekórákra! „Tudjuk, hogy a dalolás lélekgyógyító erővel bír, és pont ebben a kritikus élethelyzetben, amikor bezártságban élünk, az éneklés a léleknek nagyon jó gyógyír. Így boldogan vállaltam az online-éneklést, bár sokkal jobban szeretem a közvetlen kapcsolatot a hallgatókkal, nézőkkel, hiszen az éneklés közben oda-vissza működik az érzelmi csatornák áramlása” - mondja el Szvorák Katalin a video elején. Lepjük meg édesanyánkat, nézzük vele együtt, énekeljük el neki online a tavaszi, Anyák-napi dalcsokrot! szentendreprogram.hu

Zárójelesen jegyzem meg: Szentendrének köszönhetően életem első videoklip-premierjében részesülök és # (hashtag) lehettem. Eddig semmit sem tudtam a kettős kereszt jelentéséről, jelentőségéről. Biztos fontos a mai világban az üzenetek tüpírozására, a hangulatok kiemelésére. Én eddig nélküle is megvoltam. Részlet a Farkas Bertalanról megjelenő könyvből

- mit jelentett az Ön számára, hogy magyar jutott fel a világűrbe? emlékszik-e rá, hogyan értesült Farkas Bertalan repüléséről?

Az emberiséget mindig izgatta a repülés vágya. Gyermekeként jómagam is gyakran kémleltem, figyeltem az eget, fűrkésztem a csillagokat arra gondolva, vajon hogy lehetne közelebb férközni hozzájuk, s az milyen érzés lehet? Gyakran feküdtem hátra a végtelen mező sarkában és figyeltem a közeli repülőter felszálló gépeit. Magam is pilótának képzeltem magam. Máskor Daidalos és Ikaros költözött lelkembe, vasárnaponként a templomban pedig anyagként szárnyaltam. Mindez az Ipoly mellett történt egykoron, abban az apró háromszáz lelkes felvidéki faluban Pincen, ahol óvoda nélküli szabad életet éltem. Sokszor álomban jött elő a repülés öröme, szárnyakat növesztve - ha nem is a világűrbe -, de városok, falvak fölött röpködtem. Érdekes volna ezt egyszer egy álomfejtővel kielemezni... Egyébként 1980. május 26-án, amikor Farkas Bertalan Valerij Kubaszovval magyar idő szerint 20 óra 20 perckor a Szozuz -36 űrhajó fedélzetén elindult a világűrbe már másodéves egyetemi hallgató voltam az ELTE BTK magyar-könyvtár szakán, mint csehszlovákiai ösztöndíjas. Természetesen izgatottan figyeltem az eseményeket, hiszen egy határon túlinak az anyaország mindig példaképül szolgált, s ekkor az egész világ figyelme Magyarországra vetült. Akkor még televíziót is néztem, így nyomon lehetett követni az eseményeket. Az külön kedves gesztus volt, hogy a nyolc napos űrbéli utazás során a TV maci és Farkas Bertalan kislányának piros-fehér-zöld ruhás babája vele volt, s az egyik este ő olvasta fel az esti mesét a gyerekeknek. Számomra ez feledhetetlen. Jóleső érzés volt magyarnak lenni akkor, az embert nemzeti büszkeséggel töltötte el az a tény, hogy ezzel az űrutazással Magyarország bűvös hetedikként lépett ki a világűrbe.

- hogyan emlékszik vissza 1980-as önmagára, mivel foglalkozott akkoriban éppen?

Számomra is emlékezetesre sikeredett az 1980-as év, hiszen Pozsgay Imrétől akkor vehettem át a Parlamentben a megtisztelő Népművészet Ifjú Mestere címet. Ez egy csehszlovák állampolgárnak, egy vidéki-felvidéki, palóc-magyarnak óriási érzelmi töltetett adott. A felcsendülő Himnusz hangjainál a könnyeimmel küszködtem. Ugyanebben az évben indult el az országos Röpülj páva népdalverseny, ami a következő évben meghozta számomra az első díjat és meghatározta egész későbbi életem.

- mit jelentett ez a határon túli magyar közösség számára, egyáltalán mennyire volt téma? erősítette-e a nemzeti összetartozás érzését?

Nekünk az anyaországon kívül rekedteknek, mindig fontos volt, mi történik az anyaországban, vigyázó szemünket nem Párizsra és Prágára vetettük, de Magyarországra! Egy erős ország - mind erkölcsileg, mind gazdaságilag -, nemzeti összetartó erővel bírt, s ez hatványozottan igaz a mai időkre is. Az anyaországra mindenkor fel kell néznünk, mert a legfontosabb összetartó-, megtartó erőt ő adja, egyfajta "magyarság-gravitációt" közvetít.

- találkozott-e valaha Farkas Bertalannal? akár igen, akár nem: milyen személyes benyomásai alakultak ki róla?

Személyesen nem volt szerencsém találkozni vele, bár akár meg is történhetett, hisz 1983-tól 2005-ig a Honvéd Együttes magánénekese voltam, sokat énekeltem a repülősöknek, megtapasztalva azt, hogy a legintelligensebb hallgatóságom volt. Farkas Bertalan számomra egy nagyon kedves, szimpatikus ember, akit a hírnév nem tudott megszárdítani. Isten éltesse Öt még sokáig!

Szvorák Katalin, Kossuth-díjas énekművész

Szvorák Katalin: Emlékfoszlányok Illés Lajosról

Egykoron a bálványosi emlékkoncert apropójaként íródtak alábbi gondolataim Lajosról. Bár nem vagyok a szavak embere, - akárcsak Lajos se volt-, de az iránta való tisztelet, szeretet vezérelt engem:

".....Amikor én még kislány voltam, tízévesen a 68-as tánccsüsztyivált hallgattam lelkesen, amikor még Lajos is „kisirác volt...” Olyan hangot ütött meg az Illés, hogy odaát a Felvidéken is megtelt a magyar lélek vele.

Népdalénekesként is fújtam a dalaikat, mert a zenéjük magyar volt és rólunk szólt. Ezért is volt óriási öröm és megtiszteltetés, amikor jóval később, személyesen is kapcsolatba kerültünk 95 tájékan. Lajos ekképpen nyilatkozott erről:

„Kati volt a Magyar Ének című művem egyik főszereplője. Megragadott gyönyörű hangja, megéreztem, több van benne, mint amit eddig megismerhettünk”. Majd következett a Betlehem csillaga, ahol Mária szerepét kaptam. Sose volt számomra nehéz műveinek eléneklése, hiszen elég volt természetes önmagam megszólaltatása. Lajos is ilyen volt: minden sallangmentesen működött nála, így könnyű volt vele együttműködni.

Külön két albumot is készített számomra: a népdalátiratokból álló Válaszúton-t és a gyermekeknek szóló versmegzenésítéses Álomföldön-t. Nagyon jó érzés volt vele együttalkotni, hiszen zsenialitása adott volt, a sebessége pedig hihetetlen. Napok alatt születtek meg zeneszámai. Mókás és viccelődős Lajos volt a stúdió parancsnoka és külön-külön minden szereplő növendékemet megölelte, megörvendezettette. A gyermeklemezről mindenki fújja a Talabér slágert, a Válaszútonról a csodás népdalfeldolgozások mellett a „Miért hagytuk, hogy így legyen” című kakukktójást élveztem a legjobban. Féltve őrzött kincsként hosszú éveig dédelgettem a nemzetiszínű szalaggal átkötött sárga rózsacsokrárt és mind a mai napig elevenen él bennem a Magyar ének erdélyi turnéjának néhány napja, amikor Énlakán

vendégeskedtem Lajoséknál, ahol igazi felszabadult énjét élvezhettük. Együtt szedtük le a szomszéd házról azt a csodás feliratos tetőcserepet, mely a mai napig kandallónk peremét díszíti. Később elhozta hozzánk látogatóba atyai jóbarátját, az énlakai lelkészt, Dancs Lajost. Milyen jó érzés, hogy a vendégkönyvünk is megörökítette emléküket: „....Ahol a Firtos lova hátán még szunnyad a Gondviselés...” .....Szomorú volt elmenetele, de zenéje, emberi nagysága örökké él bennem... mint ahogy Szokolay Zoltán búcsúztató verse is:

„Fenn ül már az égi kántor.
Zúzos, jeges glóriája
rácsúszik a homlokára,
keze billentyűkön táncol,
lába ráfagy a pedálra,
de szemében öröm lángol,
azzal tekint utoljára
ránk, az itthagott világra....”

"....Mit csinál egy művész a szobafogságban?

A kényszerhelyzet számomra azt eredményezte, hogy sokkal jobban megtervezem a napjaimat:reggel tornázom, este fél órás meditáció, s ami közben zajlik: telefonos beszélgetés énekléssel az unokáimmal, és sok olyan dolog beiktatása, amire eddig nem futotta az időből. Például magam sütöm a kenyerünket,s a férjem olyannyira rákapott, hogy már hallani sem akar a boltiról. Jó kikapcsolódás a kerti szöszmötölés, a búbos kemencénk befűtése, egy-egy erdei séta. Rákaptam a keresztretjvény fejtésre is, angol meséket fordítok, hogyha majd ismét találkozhatok unokáinkkal, elmesélhessem nekik magyarul . Tévének évtizedek óta nincs és a rádióban naponta csak egyszer hallgatom meg a híreket. Egyszóval próbálom magam értelmesen elfoglalni.

Hogyan segíti át a művészet az embert a krízishelyzetben?

A művészet küldetése mindig az volt,hogy nemesebbé, jobbá varázsolja életünket, vigasztalja az embert, kiemeljen a hétköznapiokból, lelkünket fölemelje, s áldja, dicsőítse az Istent. Platon mondta valahol: „A lelket kell először és legfőképpen ápolni, ha azt akarjuk, hogy a fej is, meg az egész test is egészséges legyen.”

Üzenet az olvasóknak - tanács, vélemény, felhívás

Minden az agyban dől el ! A jelenlegi helyzet megállásra, lelassulásra készítet mindenkit, a befelé figyelésnek kedvez, elgondolkoztat az emberi élet értelméről. Ha az ember nem adja át magát a letargiának, és csak azért is jól akarja magát érezni, - még a körülmények ellenére is,- örül és hálás minden megélt napnak, a tavasz lassú kivirulásának, a madarak csivitelésének, akkor nyert ügyünk lehet ! Ezért hiszem, hogy a mostani lelkeket próbáló krízis-válság egy újabb lehetőségként is felfogható, mely után egy kevésbé közönyös, empatikusabb, megértőbb világ következik, egy másokramindenkire odafigyelőbb társadalom alakulhat ki. Hiszek egy sokkal emberségesebb korszak eljövételében, s ez optimistává tesz.

Ajánljon egy kedvenc művet, mely nagy hatással volt Önre!

Nagyon nehéz az utóbbi hetek kedves olvasmányaim közül kiemelnem egyet is, de nagy élvezettel és izgalommal olvastam Szilárd Leó életét, amely nemcsak a kiváló tudóst, de az esendő embert is a maga kétségeivel, humanizmusával hűen mutatta be. Nagy hatással volt rám Orvos - Tóth Noémi Örökölt sors című könyve is, mely ajtót nyit önmagunk jobb megismeréséhez, viszont utána mindenképpen elolvasandó Szendi Gábor optimista utakra terelő terápiás könyve a Párbajok nélkül..."

Búcsú Rudi Pietschtől

Az osztrák népzene emblematikus alakja, a bécsi professzor, a zseniális hegedűs, a Tanzgeiger alapítója, három évtizede lelki jó barátunk befejezte földi pályáját....több száz koncert, közreműködés "közép-európás" lemezsorozatomon, énekes-zenés-táncos-monarchiás esték és éjszakák, vándorutak vándorjelekkel... (a fényképeken néhány emlékkép és a gyászmise a göttweigi kolostorban)

Most németül búcsúzom Rudi Pietschtől: "In unseren ganzen Leben, in unseren Seelen wird unser Rudi weiter leben. Als Anfang war Strassenmusik am Kartnerstrasse und dann eine genau wircklich wichtige musikalische-psychische Erneuerung unseren K.U.K. Hunderte Konzerte, und wass es wichtigste war Rudis hoch-emotionale Empatie für uns "Ostlander". Wir sind - dankend Rudi - keine Minderheiten mehr, sondern sind wir Mitglieder einen historisch begründeten gemeinsamen Kulturbereich. Und unser Heimat ist, war und wird das selbe: Österreich - Ungarische Monarchie. Rudi hat gespielt am meinen zahlreichen Cd-s mit monarchistische Kapelle (Mulatschag Gruppe, Tanzgeiger), er war unser österreichisches "Onkel" und wir wünschen auch jetzt eine genaue Auferstehung unseren K.U.K.Wir danken dir Rudi, weil ohne Dich unser Leben wird arm.

Mit Rudi war es immer optimistisch, teatralisch, stark manchmal neurotisch und emozieonell voll . Er war ein Revolutioner für uns allen, die Minderheiten sind,pünktlich sagend: Minderheiten waren. Dankend Rudi wir alle sind schon in Mehrheit, auch wenn diese Wörter sind voll mit gramatischen Fehler, aber unsere Seelen sind ohne Fehler, weil unser Rudi war ein halb-Gott am unseren K.U.K Himmel."

Musikabschied für Rudi Pietsch

Freunde aus dem In- und Ausland dokumentieren sein Lebenswerk.

Musikformationen aus Österreich, Gäste aus der Slowakei und den USA werden am Samstag auf Stift Göttweig Rudi Pietsch im Rahmen einer kirchlichen Feier einen musikalischen Abschied geben (15 Uhr). Für den nach schwerer Krankheit am 5. Februar verstorbenen Musikpädagogen, Musikforscher und Musiker („Die Presse“ berichtete) werden Lebensstationen und Forschungen im In- und Ausland nachgezeichnet. Die Tschuschenkapelle wird jenes Stück bringen, das Pietsch zuletzt mit ihr einstudiert hat. 1974 gründete er das Heanzenquartett, später die Tanzgeiger, die mit zwei Geigen,

Nachschlagbratsche, Steirischer Harmonika und Bassgeige - dann kamen Trompete und Posaune dazu - zu einem unverwechselbaren Format fanden. Als Uni-Lehrer hat er stets die für ihn besten jungen Kräfte geholt, sodass die Tanzgeiger sein Erbe fortführen können.